

Gecelerimizin sünneti: Teravîh Namazı

Erzurum'dan okuyucumuz: "Teravîh namazı hakkında bilgi verir misiniz? Şafiî mezhebinde olan bir kişi teravîh namazını ikişer rekât halinde mi kılmak zorundadır? Dört rekât halinde kılan bir imama uyabilir mi?"

Teravîh namazları, Ramazan gecelerinin feyiz kaynağı, nur tufanı ve sevap fırtınasıdır. Allah Resûlü (asm) Ramazan ayı orucu ve teravîh namazı hakkında şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz Allah Ramazan orucunu farz kıldı. Ben de Ramazan gecelerindeki namazı (teravîh namazını) sünnet kıldım. Öyle ise, kim inanarak ve sevabını kesin şekilde Allah'tan umarak Ramazan ayının gündüzünde oruç tutar, gecesinde de namaz kılsa, bu geçmiş günahlarına kefâret olur (günahları bağışlanır.)" 1

Hiz. Âişe (ra) anlatıyor: "Resûlullah (asm) bir gece mescidde nafilâ namaz kılmıştı. Birçok kimse de ona uyarak namaz kıldı. Sabah olunca 'Resûlullah geceleyin mescidde namaz kıldı' diye konuştular. Ertesi gece de Efendimiz (asm) namaz kıldı. Halk yine olanları konuştu, katılacakların sayısı iyice arttı. Üçüncü veya dördüncü gece halk yine toplandı. Öyle ki mescid, insanları alamayacak hâle gelmişti. Ancak Peygamberimiz (asm) bu dördüncü gecede yanlarına çıkmadı. Sabah olunca Efendimiz (asm): 'Yaptığınızı gördüm. Size çıkmamdan beni alıkoyan şey, namazın sizlere farz oluvermesinden korkmamdır' buyurdu. İşte bu hadise Ramazanda cereyan etmişti"2 buyurdu.

Ramazân gecelerinde, teravîh namazı kılmak sünnet-i müekkededir, yani kuvvetli sünnettir. Peygamber Efendimiz (asm) kılmış ve kılınmasını tavsiye buyurmuştur. Her dört rek'atte bir dinlenmek üzere oturulduğundan "Terâvîh" adıyla anılan bu gece namazı cemaatle kılınabileceği gibi, tek başına da kılınabilir.

Ramazân gecelerinde ayrı bir ibadet hazzı veren terâvîh namazı orucun değil, Ramazân ayının sünnetidir. Dolayısıyla bu namaz, ister özürlü, isterse özürsüz olsun, oruç tutmayanlar için de sünnet-i müekkede hükmündedir.

Teravîh namazı, yatsı namazından sonra, vitir namazından önce kılınır ve yirmi

rek'âttir. Teravih namazında her iki rek'âtte bir oturmak ve selâm vermek sünnettir. Peygamber Efendimiz (asm) böyle kıldırmıştır. Böylece teravihi yirmi rek'âtte on selâmla tamamlamak, üzerinde ittifak edilen en faziletli kılınış biçimidir.

Sünnetteki bu şekil, Şafiîlerde vücut emri şeklinde anlaşılmış; diğer mezheplerde ise, varsa genişlik verilebilecek yönler üzerinde durulmuştur. Bundandır ki, Şafiîlerde terâvih namazında "iki rek'âtte bir selâm vermek" vâciptir.

Hanefîlerde iki rek'âtte bir selâm vererek kılmak daha faziletli olmakla beraber; dört rek'âtte bir selâm vermek de, iki rek'âtte bir selâm vermek gibidir. Selâmı dört rek'âttten fazla geciktirmek ise mekruhtur. Hanbelîlere ve Malikîlere göre ise, yirmi rek'ât tek selâmla kılınırsa namaz sahihtir; fakat her iki rek'âtte bir "selâm sünneti" terk edildiği için, böyle yapmak mekruhtur.

Aslında dikkat edilirse, dört mezhep de aynı nokta üzerinde birleşmiştir. O da şu ki: Terâvihte iki rek'âtte bir selâm vermek sünnettir ve efdal olan budur.

Cemaatle kılınan namazlarda cevaz verilende değil; efdal olanda birleşmelidir. Fakat eğer imam dört rek'âtte bir selâm vermeyi tercih etmişse, arkasındaki Şafiî cemaati de imama uyarak dört rek'âtte bir selâm verir. Şafiî cemaatin, imamdan ayrılarak ikinci rek'âtte selâm vermelerine gerek yoktur. İmama uydukları için dört rek'âtte bir selâm vermek kendileri için mekruh olmaz.

Teravih namazı iki rek'âtte bir selâm verilince akşam namazının sünneti gibi kılınır. Dört rek'âtte bir selâm verilerek kılınırsa yatsı namazının ilk sünneti gibi kılınır. Yani ilk oturuşta "et-Tahıyyâtü" ile birlikte "Salavâtlar" da okunur. Üçüncü rek'âte kalkıldığında ise "Sübhâneke" okunur ve "Eûzü Besmele" çekilir.

Teravih namazının bir kısmı kılındıktan sonra câmiye gelen bir kimse önce kendisi yatsı namazını kılar; sonra imama, bulunduğu rek'âtte uyar. İmamdan sonra teravih namazının kalan rek'âtlarını kendisi tamamlar.

Teravih namazını çok yavaş kıldırarak cemaati yormak ve sıkmak uygun olmadığı gibi, tadil-i erkâna riâyet etmeyecek derecede çok acele de kıldırmamalıdır.

Dipnotlar:

1- Câmiü's-Sağîr, 2/460

2- Buhârî, Salâtu't-Teravih 1, Cuma 29, 5; Müslim, Müsâfirîn, 177, (761); Muvatta, Salâtü'r Ramazan 1, (1, 113); Ebû Dâvud, Salât 318, (1373, 1374); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 4, (3, 202)